32010R0911

20.10.2010. SLUŽBENI LIST EUROPSKE UNIJE L 276/1

UREDBA (EU) br. 911/2010 EUROPSKOG PARLAMENTA I VIJEĆA

od 22. rujna 2010.

o Europskom programu za praćenje Zemlje (GMES) i njegovim početnim operativnim aktivnostima (2011. do 2013.)

(Tekst značajan za EGP)

EUROPSKI PARLAMENT I VIJEĆE EUROPSKE UNIJE,

uzimajući u obzir Ugovor o funkcioniranju Europske unije, a posebno njegov članak 189.,

uzimajući u obzir prijedlog Europske komisije,

uzimajući u obzir mišljenje Europskoga gospodarskog i socijalnog odbora [1],

nakon savjetovanja s Odborom regija,

u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom [2],

budući da:

(1) Europsko je vijeće na sastanku 15. i 16. lipnja 2001. u Göteborgu dogovorilo strategiju održivog razvoja radi uzajamnog jačanja gospodarskih, socijalnih i okolišnih politika te je Lisabonskom procesu dodalo okolišnu dimenziju.

(2) U Rezoluciji od 21. svibnja 2007. o europskoj svemirskoj politici [3] donesenoj na četvrtom zajedničkom i popratnom sastanku Vijeća Europske unije i Vijeća Europske svemirske agencije na ministarskoj razini, osnovanog u skladu s člankom 8. stavkom 1. Okvirnog sporazuma između Europske zajednice i Europske svemirske agencije [4] („Vijeće za svemir"), Vijeće je priznalo stvarne i potencijalne doprinose svemirskih aktivnosti Lisabonskoj strategiji rasta i zapošljavanja kroz osiguravanje tehnologija i usluga koje omogućuju nastajanje europskog društva znanja i doprinose europskoj koheziji, te je naglasilo da svemir predstavlja značajan element europske strategije održivog razvoja.

(3) U rezoluciji „Daljnji razvoj europske svemirske politike" [5] od 26. rujna 2008. donesenoj na petom zajedničkom i popratnom sastanku Vijeća za svemir naglašena je potreba za razvojem odgovarajućih instrumenata i programa financiranja EU-a, uzimajući u obzir specifičnosti svemirskog sektora, potrebu za jačanjem konkurentnosti toga sektora i njegove industrije i potrebu za uravnoteženom industrijskom strukturom; te za omogućavanjem dugoročnih ulaganja Unije u istraživanja i primjenu održivih svemirskih aplikacija korisnih za Uniju i njezine građane, posebno kroz proučavanje posljedica politika vezanih za svemir u okviru sljedeće financijske perspektive.

(4) U Rezoluciji Europskog parlamenta od 20. prosinca 2008. o europskoj svemirskoj politici: „Europska svemirska politika" [6] ističe se potreba za pronalaženjem adekvatnih instrumenata i programa financiranja EU-a za europsku svemirsku politiku, u svrhu dopunjavanja sredstava iz Sedmog okvirnog programa Europske zajednice za istraživanja, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (2007. do 2013.) (dalje u tekstu: Sedmi okvirni program), čime bi se različitim gospodarskim subjektima omogućilo srednjoročno i dugoročno planiranje njihovih aktivnosti, i naglašava da bi u sljedećem financijskom okviru trebalo uzeti u obzir adekvatne instrumente EU-a i programe financiranja koji bi omogućili dugoročna ulaganja Unije za svemirska istraživanja i za primjenu održivih svemirskih aplikacija u korist Unije i njezinih građana.

[1] Mišljenje od 20. siječnja 2010. (još nije objavljeno u Službenom listu).
[2] Stajalište Europskog parlamenta od 16. lipnja 2010. (još nije objavljeno u Službenom listu) i Odluka Vijeća od 13. rujna 2010.
[3] SL C 136, 20.6.2007., str. 1.
[4] SL L 261, 6.8.2004., str. 64.
[5] SL C 268, 23.10.2008., str. 1.
[6] SL C 16 E, 22.1.2010., str. 57.

(5) Globalno praćenje okoliša i sigurnosti (GMES) bilo je inicijativa za praćenje Zemlje koju je Unija vodila i provodila u partnerstvu s državama članicama i Europskom svemirskom agencijom (ESA). Njezin je primarni cilj pod nadzorom Unije osigurati informacijske usluge koje omogućuju pristup točnim podacima i informacijama iz područja okoliša i sigurnosti, koje su prilagođene potrebama korisnika. Time bi GMES trebao potaknuti bolje iskorištavanje potencijala politika inovacija, istraživanja i tehnološkog razvoja u području praćenja Zemlje. GMES bi između ostalog trebao biti ključno sredstvo za podržavanje bioraznolikosti, upravljanja ekosustavima, ublažavanja klimatskih promjena i prilagođavanja tim promjenama.

(6) Da bi se ciljevi GMES-a postigli na održivoj osnovi potrebno je koordinirati aktivnosti različitih partnera uključenih u GMES, razviti i uspostaviti usluge i kapacitete za praćenje koji udovoljavaju potrebama korisnika te njima upravljati ne dovodeći u pitanje relevantna nacionalna i Europska sigurnosna ograničenja.

(7) U tom bi kontekstu Komisiji u osiguravanju koordinacije doprinosa GMES-u od strane Unije, država članica i međuvladinih organizacija trebao pomagati odbor, kako bi se na najbolji način iskoristile postojeće mogućnosti i utvrdile manjkavosti koje bi trebalo riješiti na razini Zajednice. Odbor bi Komisiji isto tako trebao pomagati u nadziranju usklađene provedbe GMES-a. On bi trebao pratiti razvoj politika i omogućavati razmjenu dobre prakse u okviru GMES-a.

(8) Komisija bi trebala biti odgovorna za provedbu sigurnosne politike GMES-a, pri čemu bi joj trebao pomagati navedeni odbor. U tu svrhu trebalo bi uspostaviti posebnu konfiguraciju tog odbora („Odbor za sigurnost”).

(9) GMES bi trebao biti usmjeren prema korisnicima pa stoga zahtijeva stalno i učinkovito sudjelovanje korisnika, posebno u pogledu definiranja i potvrđivanja zahtjeva za usluge. Da bi GMES imao veću vrijednost za korisnike, njihovo bi sudjelovanje trebalo aktivno podupirati preko redovnih savjetovanja s krajnjim korisnicima iz javnog i privatnog sektora. Trebalo bi isto tako ustanoviti posebno tijelo (dalje u tekstu: Korisnički forum) radi lakšeg utvrđivanja zahtjeva korisnika, verifikacije sukladnosti usluga i koordinacije GMES-a s njegovim korisnicima iz javnog sektora.

(10) U svrhu utvrđivanja okvira koji bi osigurao potpuni i otvoreni pristup informacijama proizvedenima u okviru usluga GMES-a i podacima prikupljenima kroz namjensku infrastrukturu GMES-a, uz istovremeno osiguravanje potrebne zaštite tih informacija i podataka, Komisiju bi trebalo ovlastiti da u skladu s člankom 290. Ugovora o funkcioniranju Europske unije (UFEU) donese delegirane akte o uvjetima za registraciju i izdavanje dozvola za korisnike GMES-a i kriterijima za ograničavanje pristupa podacima i informacijama GMES-a, uzimajući u obzir podatkovne i informacijske politike pružatelja podataka potrebnih za GMES i ne dovodeći u pitanje nacionalne propise i postupke koji se primjenjuju na infrastrukturu u svemiru i *in situ* pod nacionalnim nadzorom. Od posebne je važnosti da Komisija tijekom svojih pripremnih radnji obavi odgovarajuća savjetovanja, uključujući ona na razini stručnjaka.

(11) Da bi se osigurali ujednačeni uvjeti za provedbu ove Uredbe i delegiranih akata donesenih na temelju ove Uredbe, Komisiji bi trebalo dodijeliti provedbene ovlasti za donošenje, na temelju uvjeta i kriterija utvrđenih delegiranih aktima, posebnih mjera za ograničavanje pristupa informacijama proizvedenima u okviru usluga GMES-a i podacima prikupljenima kroz namjensku infrastrukturu GMES-a uključujući pojedinačne mjere kod kojih je uzeta u obzir osjetljivost tih informacija i podataka. Isto tako Komisiji bi trebalo dati ovlasti za usklađivanje dobrovoljnih priloga država članica i potencijalnih sinergija s relevantnim domaćim i međunarodnim inicijativama te inicijativama Unije, za utvrđivanje maksimalnih stopa sufinanciranja za dodjelu bespovratnih sredstava, za donošenje mjera za utvrđivanje tehničkih zahtjeva za osiguravanje nadzora i cjelovitosti sustava u okviru namjenskog programa za svemirsku komponentu GMES-a te za kontrolu pristupa tehnologijama i rukovanje tehnologijama koje osiguravaju sigurnost namjenskog programa za svemirsku komponentu GMES-a i za donošenje godišnjeg radnog programa GMES-a.

Prema članku 291. UFEU-a, pravila i glavna načela koja se odnose na mehanizme kojima države članice nadziru izvršavanje provedbenih ovlasti Komisije unaprijed se utvrđuju uredbom donesenom u skladu s redovnim zakonodavnim postupkom. Do donošenja te nove uredbe nastavlja se primjenjivati Odluka Vijeća 1999/468/EZ od 28. lipnja 1999. o utvrđivanju postupaka za izvršavanje provedbenih ovlasti dodijeljenih Komisiji [1], uz izuzetak regulatornog postupka s kontrolom, koji se ne primjenjuje.

(12) Budući da se GMES zasniva na partnerstvu između Unije, ESA-e i država članica, Komisija bi trebala nastojati nastaviti nedavno uspostavljen dijalog s ESA-om i državama članicama koje posjeduju odgovarajuća svemirska sredstva.

(13) Usluge GMES-a potrebne su za poticanje stalne uporabe informacijskih izvora u privatnom sektoru za poticanje inovacija na temelju koje pružatelji usluga, od kojih su mnogi mala i srednja poduzeća (MSP), ostvaruju dodanu vrijednost.

[1] SL L 184, 17.7.1999., str. 23.

(14) GMES obuhvaća razvojne i operativne aktivnosti. Što se tiče operativnih aktivnosti, u svojim trećim smjernicama donesenima na sastanku Vijeća za svemir 28. studenoga 2005. Vijeće je podržalo provođenje GMES-a u fazama na temelju jasno definiranih prioriteta, počevši s razvojem triju hitnih službi u području odziva u izvanrednim situacijama, praćenja stanja kopna i pomorskih usluga.

(15) Prve operativne usluge u području odziva u izvanrednim situacijama i praćenja stanja kopna bile su financirane u okviru pripremnih aktivnosti u skladu s člankom 49. stavkom 6. točkom (b) Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 od 25. lipnja 2002. o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica [1] (dalje u tekstu: Financijska uredba).

(16) Osim razvojnih aktivnosti koje se financiraju u sklopu tematskog područja obuhvaćenog Sedmim okvirnim programom koje se odnosi na svemir, u razdoblju 2011.-2013. Unija bi trebala poduzeti mjere kojima će osigurati kontinuitet s pripremnim aktivnostima i uspostaviti operativne usluge na trajnijoj osnovi u područjima koja su tehnički dovoljno sazrela i imaju dokazani potencijal za razvoj silaznih („nizvodnih") usluga.

(17) U svom priopćenju od 12. studenoga 2008. pod naslovom „Globalno praćenje okoliša i sigurnosti (GMES): brinemo se za sigurniju planetu", Komisija je ukratko opisala svoj pristup upravljanju i financiranju GMES-a i navela da tehničku provedbu GMES-a namjerava delegirati specijaliziranim entitetima, uključujući ESA-u za svemirsku komponentu GMES-a, radi njezinog jedinstvenog položaja i stručnosti.

(18) Koordinaciju tehničke provedbe usluga GMES-a Komisija bi trebala prema potrebi povjeriti nadležnim tijelima Unije ili međuvladinim organizacijama kao što su Europska agencija za okoliš i Europski centar za srednjoročne vremenske prognoze.

(19) Operativne usluge u području upravljanja izvanrednim situacijama i humanitarnih intervencija potrebne su radi koordinacije postojećih kapaciteta Unije i njezinih država članica radi bolje pripremljenosti, pružanja pomoći i normaliziranja stanja u slučaju prirodnih katastrofa i katastrofa koje prouzroči čovjek, koje često imaju štetne posljedice za okoliš. Budući da bi klimatske promjene mogle dovesti do većeg broja izvanrednih situacija, GMES će imati ključnu ulogu u podržavanju mjera za prilagođavanje klimatskim promjenama. GMES usluge stoga bi trebale osigurati geoprostorne informacije kao podršku pri odzivu u izvanrednim situacijama i pružanju humanitarne pomoći.

(20) Usluge praćenja stanja kopna važne su za praćenje biološke raznolikosti i ekosustava i kao potpora mjerama za ublažavanje klimatskih promjena i prilagođavanje tim promjenama i za upravljanje širokim rasponom resursa i politika, od kojih je većina povezana s prirodnim okolišem: tlom, vodom, poljoprivredom, šumarstvom, energijom i komunalnim uslugama, izgrađenim područjima, rekreacijskim objektima, infrastrukturom i prometom. Operativne usluge praćenja stanja kopna potrebne su kako na europskoj tako i na globalnoj razini, razvijaju se u suradnji s državama članicama, trećim zemljama u Europi i partnerima izvan Europe te Ujedinjenim narodima.

(21) Usluge GMES-a u području morskog okoliša važne su kao potpora integriranim europskim kapacitetima za oceansku prognostiku i praćenje te za buduću izradu ključnih klimatskih varijabli (ECV). One su bitan element za praćenje klimatskih promjena, praćenje stanja morskog okoliša i pružanje potpore prometnoj politici.

(22) Usluge praćenja atmosfere važne su za praćenje kvalitete zraka, atmosferske kemije i sastava. One su isto tako bitan element za praćenje klimatskih promjena i za buduću izradu ključnih klimatskih varijabli (ECV). Redovito prikupljanje podataka o stanju atmosfere potrebno je na regionalnoj i globalnoj razini.

(23) Sigurnosne usluge važan su dio inicijative GMES. Europa će imati koristi od uporabe sredstava in situ i u svemiru kao potpore pri izvođenju usluga koje su odgovor na izazove s kojima se Europa suočava u području sigurnosti, posebno kontrole granica, pomorskog nadzora i potpore vanjskim aktivnostima Unije.

(24) Praćenje klimatskih promjena trebalo bi omogućiti ublažavanje njihovih posljedica i odgovarajuće prilagodbe. Osobito bi trebalo doprinijeti osiguravanju ECV-a, analizi klime i projekcijama na razini koja je relevantna za prilagođavanje i ublažavanje te pružanje odgovarajućih usluga.

(25) Pružanje operativnih usluga financiranih u skladu s ovom Uredbom ovisi o pristupu podacima prikupljenima uporabom svemirske infrastrukture te opreme u zraku, na moru i na tlu (infrastrukture *in situ*) i u okviru istraživačkih programa. Poštujući u potpunosti načela supsidijarnosti i proporcionalnosti trebalo bi osigurati pristup traženim podacima, a prema potrebi se može podržati prikupljanje podataka *in situ* koje će dopunjavati postojeće aktivnosti na razini Unije i na nacionalnoj razini. Mora se osigurati stalna raspoloživost temeljne infrastrukture za motrenje *in situ* i u svemiru, uključujući svemirsku infrastrukturu koja je razvijena posebno za GMES u okviru ESA-inog programa za svemirsku komponentu GMES-a (dalje u tekstu „Sentineli"). Prvi bi Sentineli trebali ući u početnu operativnu fazu 2012. godine.

[1] SL L 248, 16.9.2002., str. 1.

(26) Komisija bi trebala osigurati komplementarnost istraživačkih i razvojnih aktivnosti iz Sedmog okvirnog programa koje su povezane s programom GMES, doprinosa Unije početnim aktivnostima iz programa GMES, aktivnosti partnera u programu GMES i već postojećih struktura kao što su europski podatkovni centri.

(27) Početne operativne aktivnosti iz programa GMES trebalo bi provoditi u skladu s ostalim relevantnim politikama, instrumentima i aktivnostima Unije, posebno politikama zaštite okoliša, sigurnosti, konkurentnosti, inovacija, kohezije, istraživanja, transporta, tržišnog natjecanja i međunarodne suradnje, s europskim programom Globalnih navigacijskih satelitskih sustava (GNSS) i programom zaštite osobnih podataka. Nadalje, podaci iz programa GMES trebali bi biti u skladu s referentnim prostornim informacijama država članica i podržavati razvoj infrastrukture za prostorne informacije u Uniji ustanovljene Direktivom 2007/2/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 14. ožujka 2007. o uspostavljanju infrastrukture za prostorne informacije u Europskoj zajednici (Inspire) ([1]). GMES bi isto tako trebao nadopuniti Europski sustav razmjene informacija o okolišu (SEIS) i aktivnosti Unije u području odziva u izvanrednim situacijama.

(28) GMES i njegove početne operativne aktivnosti trebale bi se smatrati europskim doprinosom izgradnji Globalnog sustava svih sustava motrenja (GEOSS), razvijenog u okviru Skupine za motrenje Zemlje (GEO).

(29) Sporazumom o Europskom gospodarskom prostoru i okvirnim sporazumima s državama kandidatkinjama i potencijalnim državama kandidatkinjama predviđa se sudjelovanje tih država u programima Unije. Sudjelovanje ostalih trećih zemalja i međunarodnih organizacija trebalo bi omogućiti zaključivanjem međunarodnih sporazuma u tu svrhu.

(30) Ovom se Uredbom za cjelokupno trajanje početnih operativnih aktivnosti GMES-a predviđa financijska omotnica od 107 milijuna EUR koja za proračunsko tijelo tijekom proračunskog postupka predstavlja osnovni referentni okvir u smislu točke 37. Međuinstitucionalnog sporazuma od 17. svibnja 2006. između Europskog parlamenta, Vijeća i Komisije o proračunskoj disciplini i dobrom upravljanju ([2]) (dalje u tekstu: Međuinstitucionalni sporazum). Predviđa se da će ta financijska omotnica biti dopunjena iznosom od 209 milijuna EUR iz tematskog područja „Svemir", Sedmog okvirnog programa, namijenjenim za prateća istraživanja koja će se provoditi uz početne operativne aktivnosti GMES-a i kojima bi trebalo upravljati u skladu s primjenjivim pravilima i postupcima odlučivanja iz Sedmog okvirnog programa. Tim dvama izvorima financiranja trebalo bi upravljati koordinirano kako bi se osigurao ujednačeni napredak u provođenju GMES-a.

([1]) SL L 108, 25.4.2007., str. 1.
([2]) SL C 139, 14.6.2006, str. 1.

(31) Ta financijska omotnica u skladu je s gornjom granicom podnaslova 1.a višegodišnjeg financijskog okvira (dalje u tekstu VFO) 2007.-2013., ali razlika koja ostaje u podnaslova 1.a za razdoblje 2011.-2013. vrlo je mala. Trebalo bi naglasiti da će godišnji iznos biti utvrđen tijekom godišnjeg proračunskog postupka, u skladu s točkom 37. Međuinstitucionalnog sporazuma.

(32) Taj bi fond po mogućnosti trebalo dodatno povećati kako bi se odobrena sredstva za preuzete obveze mogla dodijeliti za svemirsku komponentu u sadašnjem VFO-u. Konkretno se to odnosi na rad serije A satelita Sentinel, lansiranje serije B i nabavu ključnih komponenti za seriju C.

(33) U tu svrhu Komisija bi trebala u okviru revizije na polovini razdoblja sadašnjeg VFO-a, a prije kraja 2010. godine, istražiti mogućnost dodatnog financiranja GMES-a unutar ukupnog proračuna Unije tijekom VFO-a 2007.-2013.

(34) Dodjelu svih dodatnih sredstava ovoj Uredbi pored već dodijeljenih 107 milijuna EUR trebalo bi razmotriti u okviru rasprava o budućnosti europske svemirske politike, posebno o nabavi i upravljanju.

(35) Komisija bi isto tako u prvoj polovici 2011. godine trebala podnijeti dugoročnu financijsku strategiju za budući VFO, ne dovodeći u pitanje ishod pregovora o VFO-u 2014.-2020.

(36) Komisija bi kod financijskog planiranja trebala osigurati održavanje kontinuiteta podataka, kako tijekom razdoblja početnih operativnih aktivnosti GMES-a (2011. do 2013.) tako i po završetku tog razdoblja, te korištenje usluga bez prekida i ograničenja.

(37) Države članice, treće zemlje i međunarodne organizacije trebale bi u skladu s Financijskom uredbom slobodno doprinositi programima na temelju odgovarajućih sporazuma.

(38) Pristup informacijama u okviru GMES-a trebao bi biti potpun i otvoren, ne dovodeći u pitanje relevantna sigurnosna ograničenja ili podatkovne politike država članica i drugih organizacija koje doprinose GMES-u dajući podatke i informacije. To je potrebno za promicanje uporabe i razmjene podataka i informacija o motrenju Zemlje u skladu s načelima SEIS-a, Inspirea and GEOSS-a. Kod potpunog i otvorenog pristupa podacima trebalo bi također uzeti u obzir postojeće osiguravanje podataka na komercijalnoj osnovi i promicati u Europi jačanje tržišta podataka dobivenih motrenjem Zemlje, posebno u silaznim sektorima, radi povećanja rasta i zapošljavanja.

(39) Prema Priopćenju Komisije od 28. listopada 2009. pod naslovom „Globalno praćenje okoliša i sigurnosti (GMES): izazovi i nove mjere za svemirsku komponentu", za Sentinele bi trebala postojati politika potpunog i neometanog pristupa podacima, kroz sustav besplatnog izdavanja dozvola i elektroničkog pristupa, uz poštivanje sigurnosnih interesa. Cilj takvog pristupa je maksimiziranje korisne uporabe podataka dobivenih preko Sentinela za najširi mogući raspon primjena i stimuliranje preuzimanja informacija koje se temelje na podacima dobivenim motrenjem Zemlje, za sve krajnje korisnike.

(40) Aktivnosti financirane u skladu s ovom Uredbom trebalo bi pratiti i ocjenjivati kako bi se omogućile prilagodbe.

(41) Isto bi tako trebalo poduzeti odgovarajuće mjere za sprečavanje nepravilnosti i prijevara i potrebne korake za vraćanje izgubljenih, krivo uplaćenih ili nepravilno uporabljenih sredstava, u skladu s Uredbama Vijeća (EZ, Euratom) br. 2988/95 od 18. prosinca 1995. o zaštiti financijskih interesa Europskih zajednica [1] i (Euratom, EZ) br. 2185/96 od 11. studenoga 1996. o provjerama i inspekcijama na terenu koje provodi Komisija s ciljem zaštite financijskih interesa Europskih zajednica od prijevara i ostalih nepravilnosti [2] i Uredbom (EZ) br. 1073/1999 Europskog parlamenta i Vijeća od 25. svibnja 1999. o istragama koje provodi Europski ured za borbu protiv prijevara (OLAF) [3].

(42) Budući da države članice ne mogu u dovoljnoj mjeri ostvariti cilj ove Uredbe, odnosno uspostavu programa GMES i njegovih početnih operativnih aktivnosti, jer će početne operativne aktivnosti GMES-a obuhvatiti i paneuropske mogućnosti i ovisiti o koordiniranom pružanju usluga u svim državama članicama koje bi isto tako trebalo koordinirati na razini Unije, što se zbog obima aktivnosti može bolje postići na razini Unije, Unija može donijeti mjere, u skladu s načelom supsidijarnosti kako je utvrđeno u članku 5. Ugovora o Europskoj uniji. U skladu s načelom razmjernosti, kako je utvrđeno u tom članku, ova Uredba ne prekoračuje ono što je potrebno za postizanje tog cilja, posebno s obzirom na ulogu Komisije kao koordinatora nacionalnih aktivnosti,

DONIJELI SU OVU UREDBU:

Članak 1.

Predmet

Ovom se Uredbom uspostavlja europski program praćenja Zemlje pod nazivom GMES i pravila za provedbu njegovih početnih operativnih aktivnosti tijekom razdoblja 2011.-2013.

Članak 2.

Područje primjene GMES-a

1. Program GMES temelji se na istraživačkim aktivnostima koje se provode u skladu s Odlukom br. 1982/2006/EZ Europskog parlamenta i Vijeća od 18. prosinca 2006. o Sedmom okvirnom programu Europske zajednice za istraživanja, tehnološki razvoj i demonstracijske aktivnosti (2007. - 2013.) [4] i ESA-inog Programa za svemirsku komponentu GMES-a.

2. Program GMES obuhvaća sljedeće:

(a) uslužnu komponentu koja osigurava pristup informacijama za potporu u sljedećim područjima:

— praćenje atmosfere,

— praćenje klimatskih promjena za potporu politikama prilagođavanja i ublažavanja,

— upravljanje izvanrednim situacijama,

— praćenje kopna,

— praćenje morskog okoliša,

— sigurnost;

(b) svemirska komponenta koja osigurava održivo motrenje iz zraka za područja usluga iz točke (a);

(c) komponenta *in situ* koja osigurava motrenje pomoću opreme u zraku, na moru i na kopnu, za područja usluga iz točke (a).

Članak 3.

Početne operativne aktivnosti GMES-a (2011. do 2013.)

1. Početne operativne aktivnosti pokrivaju razdoblje 2011.–2013. i mogu obuhvaćati operativne aktivnosti u sljedećim područjima:

1. područja usluga iz članka 2. stavka 2. točke (a);

2. mjere za potporu korištenja usluga od strane korisnika;

3. pristup podacima;

4. potpora za prikupljanje podataka *in situ*;

5. svemirska komponenta GMES-a.

2. Ciljevi operativnih aktivnosti iz stavka 1. definirani su u Prilogu.

[1] SL L 312, 23.12.1995., str. 1.
[2] SL L 292, 15.11.1996., str. 2.
[3] SL L 136, 31.5.1999., str. 1.
[4] SL L 412, 30.12.2006., str. 1.

Članak 4.

Organizacijsko uređenje

1. Komisija osigurava koordinaciju programa GMES i aktivnosti na nacionalnoj i međunarodnoj razini te na razini Unije, posebno GEOSS. Primjena i djelovanje GMES-a temelji se na partnerstvu između Unije i država članica, u skladu s pravilima i postupcima svake od njih. Dobrovoljni doprinosi država članica i moguće sinergije s relevantnim nacionalnim i međunarodnim inicijativama i inicijativama Unije koordiniraju se u skladu sa savjetodavnim postupkom iz članka 16. stavka 5.

2. Komisija upravlja sredstvima dodijeljenima za aktivnosti obuhvaćene ovom Uredbom u skladu s Financijskom uredbom i postupkom upravljanja iz članka 16. stavka 4. Ona osigurava komplementarnost i usklađenost programa GMES s drugim relevantnim politikama, instrumentima i aktivnostima Unije, posebno u području okoliša, sigurnosti, konkurentnosti i inovacija, kohezije, istraživanja (posebno aktivnosti Sedmog okvirnog programa povezane s GMES-om, ne dovodeći u pitanje Odluku br. 1982/2006/EZ), transporta i tržišnog natjecanja, međunarodne suradnje, s europskim programom Globalni navigacijski satelitski sustavi (GNSS), programom zaštite osobnih podataka i postojećih prava na intelektualno vlasništvo, s Direktivom 2007/2/EZ, Europskim sustavom razmjene podataka o okolišu (SEIS) i aktivnostima Unije u području odziva u izvanrednim situacijama.

3. Budući da je program GMES usmjeren prema korisniku, Komisija osigurava da specifikacije usluga odgovaraju potrebama korisnika. U tu svrhu ona uspostavlja transparentni mehanizam za redovito sudjelovanje korisnika i savjetovanje s njima, koji omogućuje utvrđivanje zahtjeva korisnika na razini unije i nacionalnoj razini. Komisija osigurava koordinaciju s odgovarajućim korisnicima iz javnog sektora u državama članicama, trećim zemljama i međunarodnim organizacijama. Zahtjeve za podacima o uslugama utvrđuje Komisija nakon savjetovanja s forumom korisnika.

4. Tehnička koordinacija i provedba svemirske komponente GMES-a dodjeljuje se ESA-i, uz potporu Europske organizacije za korištenje meteoroloških satelita (EUMETSTAT), prema potrebi.

5. Komisija prema potrebi povjerava koordinaciju tehničke provedbe usluga GMES-a nadležnim tijelima ili međuvladinim organizacijama.

Članak 5.

Pružanje usluga

1. Komisija poduzima odgovarajuće mjere za osiguranje usluga GMES-a i za promicanje sudjelovanja malih i srednjih poduzeća (MSP). Komisija omogućuje korištenje rezultata usluga GMES-a za razvoj silaznog sektora.

2. Pružanje usluga GMES-a je decentralizirano, gdje je primjereno, kako bi se postojeće baze podataka prikupljenih iz svemira, *in situ* i referentnih podataka i kapaciteti za njihovo prikupljanje decentralizirali i integrirali na europskoj razini, tako izbjegavajući dupliciranje. Izbjegava se prikupljanje novih podataka koji dupliciraju postojeće izvore, osim ako korištenje postojećih ili obnovljivih setova podataka nije tehnički izvedivo ili isplativo.

3. Uzimajući u obzir mišljenje foruma korisnika, Komisija može utvrditi ili potvrditi odgovarajuće postupke za certificiranje proizvodnje podataka u okviru programa GMES. Ti su postupci transparentni, mogu se provjeravati i podvrgavati reviziji kako bi se za korisnika osigurala njihova autentičnost, sljedivost i cjelovitost. U svojim ugovornim dogovorima s pružateljima usluga GMES, Komisija osigurava da se ti postupci provode.

4. Komisija svake godine izvješćuje o postignutim rezultatima u primjeni ovog članka.

Članak 6.

Oblici financiranja od strane Unije

1. Financiranje od strane Unije može imati sljedeće pravne oblike:

(a) sporazumi o delegiranju;

(b) bespovratna sredstva;

(c) ugovori o javnoj nabavi.

2. Pri financiranju od strane Unije osigurava se istinsko tržišno natjecanje, transparentnost i jednako postupanje. Ako je opravdano, bespovratna sredstva koja dodjeljuje Unija mogu se osigurati u posebnim oblicima, uključujući okvirne sporazume o partnerstvu ili sufinanciranje aktivnosti ili bespovratna sredstva za poslovanje. Dodjela bespovratnih sredstva za poslovanje tijelima koja ostvaruju ciljeve od općeg europskog interesa ne podliježe odredbama Financijske uredbe o postupnom smanjivanju. Za bespovratna sredstva maksimalna stopa sufinanciranja određuje se u skladu s postupkom upravljanja iz članka 16. stavka 4.

3. Komisija izvješćuje o dodjeli sredstava Unije za svaku od aktivnosti navedenih u članku 3. stavku 1., o postupku ocjenjivanja i rezultatima natječaja javne nabave i o ugovorima sklopljenim na temelju ovog članka, nakon dodjele ugovora.

Članak 7.

Sudjelovanje trećih zemalja

U operativnim aktivnostima iz članka 3. mogu sudjelovati sljedeće zemlje:

1. Države članice Europskog udruženja slobodne trgovine (EFTA) koje su ugovorne stranke Sporazuma o EGP-u.

2. Države kandidatkinje, kao i potencijalne kandidatkinje uključene u proces stabilizacije i pridruživanja u skladu s okvirnim sporazumima ili protokolom uz sporazum o pridruživanju, o općim načelima za sudjelovanje tih zemalja u programima Unije, zaključenima s tim zemljama.

3. Švicarska Konfederacija, ostale treće zemlje koje nisu navedene u točkama 1. i 2. i međunarodne organizacije, u skladu sa sporazumima koje Unija sklopi s tim trećim zemljama ili međunarodnim organizacijama u skladu s člankom 218. UFEU-a, kojima se utvrđuju uvjeti i detaljna pravila za njihovo sudjelovanje.

Članak 8.

Financiranje

1. Financijska omotnica dodijeljena za operativne aktivnosti iz članka 3. stavka 1. iznosi 107 milijuna EUR.

2. Svake godine proračunsko tijelo odobrava financijska sredstva u okviru granica utvrđenih u VFO-u.

3. Dodatno financiranje za program GMES mogu osigurati i treće zemlje ili međunarodne organizacije.

Dodatno financiranje iz prvog podstavka tretira se kao namjenski prihod u skladu s člankom 18. Financijske uredbe.

Članak 9.

Politika u pogledu podataka i informacija GMES-a

1. Politika u pogledu podataka i informacija za aktivnosti u okviru programa GMES:

(a) promicanje uporabe i razmjene informacija i podataka GMES-a;

(b) potpun i otvoren pristup informacijama proizvedenima u okviru usluga GMES-a i podacima prikupljenima kroz namjensku infrastrukturu GMES-a, koji podliježe odgovarajućim međunarodnim sporazumima, sigurnosnim ograničenjima i uvjetima za izdavanje dozvola, uključujući registraciju i prihvaćanje dozvola korisnika;

(c) jačanje tržištâ za motrenje Zemlje u Europi, posebno u silaznom sektoru, s ciljem omogućavanja rasta i stvaranja radnih mjesta;

(d) doprinos održivosti i kontinuitetu osiguravanja podataka i informacija GMES-a;

(e) podrška europskim istraživačkim, tehnološkim i inovacijskim zajednicama.

2. U svrhu utvrđivanja okvira za osiguravanje ispunjavanja cilja politike u pogledu informacija i podataka GMES-a iz stavka 1. točke (b) uz istovremeno osiguravanje potrebne zaštite informacija koje su proizvod usluga GMES-a i podataka prikupljenih kroz namjensku infrastrukturu GMES-a, Komisija može donijeti, putem delegiranih akata u skladu s člankom 10. i podložno uvjetima navedenima u člancima 11. i 12., sljedeće mjere, uzimajući u obzir politike u pogledu podataka i informacija davatelja podataka potrebnih za GMES i ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila i postupke koji se primjenjuju na infrastrukturu *in situ* i u svemiru, koja je pod nacionalnom kontrolom:

(a) mjere za utvrđivanje uvjeta registracije i izdavanja dozvola za korisnike GMES-a;

(b) mjere za utvrđivanje kriterija za ograničavanje pristupa informacijama koje su proizvod usluga GMES-a i podacima prikupljenima pomoću namjenske infrastrukture GMES-a.

Članak 10.

Provedba delegiranja

1. Ovlasti za donošenje delegiranih akata iz članka 9. stavka 2. dodjeljuju se Komisiji do 31. prosinca 2013.

2. Čim Komisija donese delegirani akt, o tome istovremeno službeno obavješćuje Europski parlament i Vijeće.

3. Ovlasti za donošenje delegiranih akata dodjeljuju se Komisiji pod uvjetima iz članaka 11. i 12.

Članak 11.

Opoziv delegiranih ovlasti

1. Europski parlament ili Vijeće mogu u svakom trenutku opozvati delegirane ovlasti iz članka 9. stavka 2.

2. Institucija koje ja započela unutarnji postupak odlučivanja o eventualnom opozivu delegiranih ovlasti nastoji o tome informirati druge institucije i Komisiju u razumnom roku prije donošenja konačne odluke, navodeći delegirane ovlasti koje bi mogle biti predmet opoziva i moguće razloge za opoziv.

3. Odlukom o opozivu prestaju važiti ovlasti navedene u toj odluci. Odluka proizvodi učinke odmah ili kasnije, na dan koji je u njoj naveden. Ona ne utječe na valjanost delegiranih akata koji su već na snazi. Objavljuje se u *Službenom listu Europske unije*.

Članak 12.

Prigovori na delegirane akte

1. Europski parlament ili Vijeće može uložiti prigovor na delegirani akt u roku od 2 mjeseca od dana službene obavijesti.

Na inicijativu Europskog parlamenta ili Vijeća taj se rok produžuje za 2 mjeseca.

2. Ako po isteku tog razdoblja ni Europski parlament ni Vijeće ne uloži prigovor na delegirani akt, on se objavljuje u *Službenom listu Europske unije* i stupa na snagu na dan koji je u njemu naveden.

Delegirani se akt može objaviti u *Službenom listu Europske unije* i stupiti na snagu prije isteka tog roka ako su i Europski parlament i Vijeće obavijestili Komisiju da nemaju namjeru uložiti prigovore.

3. Ako Europski parlament ili Vijeće uloži prigovor na delegirani akt, akt ne stupa na snagu. Institucija koja uloži prigovor navodi razloge za ulaganje prigovora na delegirani akt.

Članak 13.

Provedbene mjere u vezi s politikom u pogledu podataka i informacija te upravljanjem sigurnošću komponenata i informacija GMES-a

1. Na temelju kriterija iz članka 9. stavka 2. točke (b). Komisija u skladu s regulatornim postupkom iz članka 16. stavka 3. donosi posebne mjere za ograničavanje pristupa informacijama proizvedenima u okviru usluga GMES-a i podacima prikupljenima kroz namjensku infrastrukturu GMES-a.

2. Komisija osigurava sveobuhvatnu koordinaciju u pogledu sigurnosti komponenata i usluga GMES-a, uzimajući u obzir potrebu za nadzorom i integracijom sigurnosnih zahtjeva za sve njegove elemente, ne dovodeći u pitanje nacionalna pravila i postupke koji se primjenjuju na infrastrukturu *in situ* i u svemiru pod nacionalnom kontrolom. Komisija posebno u skladu s regulatornim postupkom iz članka 16. stavka 3. donosi mjere za utvrđivanje tehničkih zahtjeva radi osiguravanja kontrole cjelovitosti sustava u okviru namjenskog programa svemirske komponente GMES-a, te za kontrolu pristupa tehnologijama koje osiguravaju sigurnost namjenskog programa svemirske komponente GMES-a i za upravljanje tim tehnologijama.

Članak 14.

Praćenje i ocjenjivanje

1. Komisija prati i ocjenjuje provedbu operativnih aktivnosti iz članka 3. stavka 1.

2. Komisija Europskom parlamentu, Vijeću, Europskom gospodarskom i socijalnom odboru i Odboru regija podnosi privremeno izvješće o ocjenjivanju do 31. prosinca 2012. i izvješće o naknadnom ocjenjivanju do 31. prosinca 2015.

Članak 15.

Provedbene mjere

1. Komisija donosi godišnji radni program u skladu s člankom 110. Financijske uredbe i člancima 90. i 166. Uredbe Komisije (EZ, Euratom) br. 2342/2002 od 23. prosinca 2002. o utvrđivanju detaljnih pravila za provedbu Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1605/2002 o Financijskoj uredbi koja se primjenjuje na opći proračun Europskih zajednica [1] u skladu s upravnim postupkom iz članka 16. stavka 4. ove Uredbe.

2. Dodijeljena financijska sredstva za program GMES mogu isto tako pokriti troškove vezane za aktivnosti pripreme, praćenja, kontrole, revizije i ocjenjivanja, koje su potrebne neposredno za upravljanje programom GMES i za postizanje njegovih ciljeva, posebno studije, sastanke, informiranje i objavljivanje, zajedno sa svim drugim troškovima tehničke i administrativne pomoći koji mogu nastati pri upravljanju Komisije programom GMES.

[1] SL L 357, 31.12.2002., str. 1.

Članak 16.

Odbor za GMES

1. Komisiji pomaže odbor (dalje u tekstu „Odbor za GMES").

2. Odbor za GMES može se sastajati u posebnim sastavima za rješavanje konkretnih pitanja, posebno onih povezanih sa sigurnošću (dalje u tekstu: „Odbor za sigurnost").

3. Prilikom upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 5. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe iz njezinog članka 8.

Razdoblje predviđeno člankom 5. stavkom 6. Odluke 1999/468/EZ je 2 mjeseca.

4. Prilikom upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 4. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe iz njezinog članka 8.

Razdoblje predviđeno člankom 4. stavkom 3. Odluke 1999/468/EZ je 2 mjeseca.

5. Prilikom upućivanja na ovaj stavak, primjenjuju se članci 3. i 7. Odluke 1999/468/EZ, uzimajući u obzir odredbe iz njezinog članka 8.

Članak 17.

Forum korisnika

1. Ovime se osniva Forum korisnika kao namjensko tijelo. Ono savjetuje Komisiju u vezi s utvrđivanjem i vrednovanjem zahtjeva korisnika te s koordinacijom programa GMES s njegovim korisnicima iz javnog sektora.

2. Forumu korisnika predsjedava Komisija. On se sastoji od korisnika GMES-a iz javnog sektora koje imenuju države članice.

3. Tajništvo Foruma korisnika osigurava Komisija.

4. Forum korisnika donosi svoj poslovnik.

5. Odbor za GMES je u cijelosti obaviješten o savjetima Foruma korisnika u pogledu provođenja programa GMES.

Članak 18.

Zaštita financijskih interesa Unije

1. Komisija osigurava da se pri provođenju aktivnosti financiranih u okviru ove Uredbe štite financijski interesi Unije primjenom preventivnih mjera protiv prijevare, korupcije i bilo kakvih drugih nezakonitih radnji, provođenjem učinkovitih kontrola i vraćanjem neutemeljeno isplaćenih iznosa, u slučaju otkrivanja nepravilnosti, kroz učinkovite, razmjerne i odvraćajuće kazne, u skladu s Uredbom (EZ, Euratom) br. 2988/95, Uredbom (Euratom, EZ) br. 2185/96 i Uredbom (EZ) br. 1073/1999.

2. Za aktivnosti Unije financirane u okviru ove Uredbe, pojam nepravilnosti iz članka 1. stavka 2. Uredbe (EZ, Euratom) br. 2988/95 znači svako kršenje odredaba prava Unije ili svako neispunjavanje ugovorne obveze, koje je posljedica djelovanja ili propusta gospodarskog subjekta i koje zbog neopravdanih troškova utječe ili bi moglo utjecati tako da dovede u pitanje opći proračun Europske unije.

3. Sporazumima sklopljenima na temelju ove Uredbe, uključujući sporazume sklopljene s trećim zemljama i međunarodnim organizacijama sudionicama, predviđa se nadzor i financijska kontrola koju provodi Komisija ili njezin ovlašteni predstavnik i revizije koje provodi Revizorski sud, prema potrebi one na licu mjesta.

Članak 19.

Stupanje na snagu

Ova Uredba stupa na snagu dvadesetog dana od dana objave u *Službenom listu Europske unije*.

Ova je Uredba u cijelosti obvezujuća i izravno se primjenjuje u svim državama članicama.

Sastavljeno u Strasbourgu 22. rujna 2010.

Za Europski parlament
Predsjednik
J. BUZEK

Za Vijeće
Predsjednik
O. CHASTEL

PRILOG

CILJEVI POČETNIH OPERATIVNIH AKTIVNOSTI GMES-a (2011.–2013.)

Operativne aktivnosti iz članka 3. stavka 1. doprinose sljedećim ciljevima:

1. usluge odziva u izvanrednim situacijama koje se temelje na postojećim aktivnostima u Europi osiguravaju da podaci prikupljeni motrenjem Zemlje i proizvodi koji se temelje na tim podacima budu dostupni sudionicima u odzivu u izvanrednim situacijama na međunarodnoj, europskoj, nacionalnoj i regionalnoj razini u vezi s različitim vrstama nepogoda, uključujući vremenske nepogode (koje uključuju oluje, požare i poplave) geofizičke nepogode (koje uključuju potrese, tsunamije, vulkanske erupcije i odrone tla), nesreće koje namjerno ili nenamjerno izazove čovjek i druge humanitarne nepogode. Budući da klimatske promjene mogu povećati mogućnost pojave izvanrednih situacija, odziv u okviru GMES-a bit će bitna potpora mjerama prilagođavanja klimatskim promjenama u tom području, kao dio preventivnih mjera, mjera pripravnosti, odziva i uspostave normalnog stanja, koje se poduzimaju u Europi;

2. usluge praćenja stanja kopna osiguravaju da podaci prikupljeni motrenjem Zemlje i proizvodi koji se temelje na tim podacima budu dostupni za korištenje europskim, regionalnim i međunarodnim tijelima odgovornima za globalno i lokalno okolišno praćenje bioraznolikosti, tla, voda, šuma i nacionalnih resursa, kao i za primjenu u općoj provedbi okolišnih politika, prikupljanju zemljopisnih informacija, poljoprivredi, energetici, urbanističkom planiranju, infrastrukturi i prometu;

3. usluge praćenja stanja mora osiguravaju informacije o stanju fizičkih oceanskih i morskih ekosustava za globalna oceanska i europska regionalna područja. Područja primjene usluga GMES-a vezanih za more uključuju pomorsku sigurnost, morski okoliš i obalne regije kao i sezonske meteorološke prognoze i praćenje klime;

4. atmosferske okolišne usluge osiguravaju praćenje kvalitete zraka na europskoj razini i kemijskog sastava atmosfere na globalnoj razini. One posebno osiguravaju informacije za sustave praćenja kvalitete zraka na lokalnoj i nacionalnoj razini i trebaju doprinositi praćenju atmosferskih kemijskih klimatskih varijabli;

5. usluge vezane za sigurnost osiguravaju korisne informacije kao pomoć u odgovoru na izazove s kojima se Europa suočava u području sigurnosti, posebno kontrola granica, pomorski nadzor i potpora vanjskim aktivnostima EU-a;

6. praćenje klimatskih promjena omogućuje prilagođavanje tim promjenama i ublažavanje njihovih posljedica. Ono bi posebno trebalo doprinijeti utvrđivanju ECV-a, izradi klimatskih analiza i projekcija na takvoj razini da budu mjerodavni za prilagođavanje i ublažavanje posljedica te za pružanje odgovarajućih usluga;

7. mjere za potporu pri korištenju usluga obuhvaćaju primjenu tehničkih sučelja prilagođenih posebnom korisničkom okruženju, osposobljenosti, komunikacijama i razvoju silaznog sektora;

8. pristup podacima osigurava da se podaci dobiveni motrenjem Zemlje u okviru širokog spektra europskih misija i drugih vrsta motriteljske infrastrukture prikupljaju i daju na raspolaganje za postizanje ciljeva GMES-a;

9. komponenta *in situ* omogućuje koordinaciju prikupljanja podataka *in situ* i pristup tako prikupljenim podacima za usluge u okviru GMES-a;

10. početne operativne aktivnosti GMES-a osiguravaju djelovanje i razvoj svemirske komponente GMES-a koja se sastoji od infrastrukture za motrenje Zemlje iz svemira i ima za cilj omogućavanje motrenja zemaljskih podsustava (uključujući kopnene površine, atmosferu i oceane). Početne operativne aktivnosti GMES-a oslanjaju se na postojeću ili planiranu nacionalnu i europsku svemirsku infrastrukturu i na svemirsku infrastrukturu razvijenu u okviru programa svemirske komponente GMES-a.